

АДОЛАТ

Ўзбекистон «Адолат» социал - демократик партиясининг газетаси

Газета 1995 йил 22 февралдан
чиқа бошлаган1996 йил, 27 январь, № 4 (43)
Шанба кунлари чиқади • Сотувада эркин нархда• **Партия ахбороти**

РЕЖАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

23 январь кунин Тошкентда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сийосий Кенгаши Котибиятининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Ўзбекистон «Адолат» СДП Сийосий Кенгашининг биринчи котиби Турғунпулат Даминов бошқарган ушбу мажлисда партия Сийосий Кенгашининг 1996 йил биринчи ярмига белгиланган режалари муҳокама қилинди.

Йилгилида Ўзбекистон «Адолат» СДП Сийосий Кенгашининг иккинчи котиби, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати Абдували Гуломмаҳмудов қатнашди.

• **Муҳаррир минбари**

ФАРОВОН ТУРМУШ УЧУН

Президентимиз Ислам Каримов Олий Мажлисининг тўртинчи сессиясида сўзлаган нутқида таъкидлагандек, 1995 йил навқирон давлатимизнинг тўрт йиллик тарихида энг самарали, энг маъмули йил бўлди. У қулаган мақсадларимизга эришши ва тўб ислохотлар вазифасини амалга ошириш учун мустақкам пайдоёв яратди. Бозор иқтисодиётига ўтиш даврининг мураккабликлари, мушкулликлари ҳамон ҳис этилиб турган бўғунги кунда бундай умидбахш ҳулосалар чиқариш учун бизда қандай асослар бор?

1995 йилги энг салмоқли натижалардан бири — миллий валютанинг — сумнинг бели бақувват бўлиб бораётганидир. Иқтисодий қонуниятлар пул қалрсизланишини тизинлашмасдан энг пухта уйланган режаларни ҳам амалга ошириб бўлмаслигиндан далолат беради. Миллий валюта барқарор бўлмас экан, ишлаб чиқаришни ривожлантириш, замонавий техника билан қуроллантириш, илгир технологияларнинг жорий этиш учун сармоа қўйишни бесама қилиб қўяди. Чунки, кечаги салмоқли маблагнинг эртага қадри тўшиб, ҳазондек совурилади. Инфляция суръатлари юқори бўлганда худди шу сабабли унумли меҳнат қилиш, кўпроқ даромад — фойда олишга рағбат ҳам тасирчан бўлмайди.

Сумнинг амалда ички конвертацияланиши, яъни жаҳонда ута нуфузли валюталарга эркин айланганлиги таъминлангани бунинг далолатидир. Эндликда тадбиркорлар, тижоратчилар, умуман ҳаммамнинг «хўбинеа бозорда» АҚШ доллари еки немис марксани қилириб юришига ҳолат қолмади. Эркин муомаладаги валюта алмаштиришда барча чеклар ҳам беқор қилинди. Бу йил валюта биржадан 1,5 миллиарддан кўпроқ АҚШ доллари сотилди. Бошқача қилиб айтганда, бутун 1994 йилда биржада сотилган валюта миқдори бу йил бир ойнинг узида айирбошлаб боришмоқда.

Янги кунларда муносиб, фаровон турмуш қилиришга ишонч еш давлатимизнинг енгил-энергетика ва галла мустақиллигини таъминлашда завороти натижаларга эришилганлиги билан тобора ортиб борапти. Қоровулбозорда улкан нефтни қайта ишлаш заводининг ишта тушурилиши ҳақиқатан ҳам минг буюқ бўлиб отилиб чиқатган «қора олтин»имизни гоят сифати беизин, дизель енгилли моёга айлантириб, ўз ҳўқимизни қондирибгина қолмасдан, бошқа мамлакатларга экспорт қилиш имкониятини яратишга ҳам умид тўтирапти.

Галлазорларнинг кенгайтирилиши, дон экинлари ҳўқилдорлигининг оширилиши давлатимизнинг озиқ-овқат маҳсулотларининг бу энг муҳим турига қарамликдан ҳалос бўлишини жуа қилиштиради. 1996 йил, Олий Мажлис тўртинчи сессиясида алоҳида уқтирилишидек, бу масалада ҳал қилувчи йил бўлиши керак.

Дон ҳирмонимизнинг юксалиши ҳаётимизни нақадар катта ўзгаришларга олиб келаятилигини бир назардан ўтказайлик. Юртимизда ҳўқилнинг энг мукамал машина-ускуналари билан жиҳозланган энг кичик ҳон ҳорхоналари кенг шабоҳчасининг таркиб топаётганлиги дастурунингиз бўлишмоқда, жуа сифати нонга сороб бўлишига олиб келаяпти. Галлазорларнинг кенгайтириш чорамизни ҳам тўқ қилмоқда. Биз галла мустақиллиги билан бир қаторда, давлатимиз раҳбари айтганидек, гушт, сўт мустақиллигини ҳам таъминлашимиз.

Бутунги кунда қўзга ярақ этиб ташланаётган, лекин жуа чуқур йўл бераётган иқтисодийдаги таркибий ўзгаришлар эртанги тараққийимизнинг таъин устунидир. Навоилай амалда чиқариладиган тўла эриб оладиган қорхона, Аскадаги ва Хоразмдаги автомобил, заводлари, Олмалик, қон металлургия комбинатлари янги қувватлар шулар жузласидан. Биз АҚШ, Германия, Япония, Жанубий Корея, бошқа тараққий этган мамлакатлар билан ҳамкорликда жаҳон бозорига дадил қўла қўймоқдамиз. «Ўзбекистонда тайерланган» тамгасини дунга танитмоқдамиз.

Бошқа жуа кўп қорхоналарда ҳам илм-фан ютуқларига асосланган қўшма қорхоналар қўлайиб борапти. Уларнинг тула қувват билан иш бошлаши истеъмол бозоримизни юқори сифатли, зарур маҳсулотлар, буюмлар, моллар билан тўлдириб, яъни ҳўқилларимизни тўлароқ қондириб қолмасдан, экспорт имкониятларимизни ҳам кенгайтиради. Халқаро меҳнат тақсимоти амалда ўта тақомил топган ҳўқирги пайтда ҳамма нарсани ўзимизда ишлаб чиқаришининг иложи йўқ. Аслида бунга ҳўжат ҳам йўқ. Шундай экан, четдан бирор нарсани сотиб олиш учун биз ҳам четта мол чиқаришимиз шарт. Қани энди бу фақатгина рақобатбардор маҳсулотгина эмас, Узулбек, Беруний авлодларининг илм-фан соҳасидати янгилликлари, халқаро таркиб билан айтганда «ноухай-лар бўлса!»

Давлатимизда ана шундай ноёб салоҳият егалари қўлини шак-шўбасизлар. Ҳўқирги ўтиш даврида етдилар, муқаббаслардан қўлини тўла намоён қилишлари учун ҳамма шароитларни яратиб бериш энг муҳим вазифалардан бири ҳисобланади.

Шунинг учун ҳам юртбошимиз Ислам Каримовнинг сессиядаги нутқида илм-фан, маърифатни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилди. Маориф, соғлиқни сақлаш, маданият раиққий учун қайғуриш давлат идораларининг ҳам, тадбиркорлар тўзималари ва жамоат ташкилотлари, сийосий партияларнинг ҳам муҳим вазифаси эканлиги яна бир бор еда солинди.

Олий Мажлисининг тўртинчи сессиясида аҳоли таркибидида ҳақиний мулк егалари сонини қўпайтириш ҳам иқтисодий, ҳам сийосий барқарорлигининг муҳим омилли эканлигида алоҳида ўрғу берилди. Уй-лаб йиллар давомида онг-онгимизга сингиб кетган бокимандачилик қайфиятлардан қутулиш, ҳар бир фуқарода ташаббускорлик маслуиятини ўз зиммасига олиш ишларларини шакллантириш осон кечмайдиган жараёнлар. Лекин юртимиз аҳолиси учун ҳўнармандчилик, тижорат авлодлардан авлодларга

ўтиб келган ҳўнар. Ҳўнар мустақил давлатимизда ота-боболаримиз мерос қолган тадбиркорлик тез ва кенг тараққий топишга ҳамма ҳўқуқий шарт-шароитлар мўжайе. Юрт раиққийни ўйлаган ҳар бир ватанпарвар иқтисодий сийасатимизнинг бу асосий йўналишида белгиланган режалар рўебга чиқиши учун шахсан жон қўйириши керак.

Катта-катта қорхоналар, ҳўжалар мавжуд бўлган бизнинг шарида акция, яъни ота-боболаримиз тили билан айтганда, пайта егаллик қилиш мулкдорлигининг бугунги дунёда кенг тарқатган воясатидир. Таас-суфки, ҳали акциялар қилиришда ҳам, қимматли қўғозлар бозорини шакллантиришда ҳам ижобий мисоллардан муаммолар мулроқ. Аҳолининг анчагина қисми қимматли қўғоз сотиб олиш орқали нафақат шахсий маблагини пул қадрсизланишдан сақлаш, балки бойлигида бойлик қўшиқининг ишончли қаролати эканлигини ҳали тушу-ниб етганича йўқ.

Президентимиз таъбири билан айтганда: «Мустақиллик йўлига қадим кўр эканмиз, биз, аввало, давлат ва жаияят қурилишининг, ҳаётимизнинг барча соҳаларини ислох этишининг ўзимизга ҳўс дастурини ишлаб чиқдик». Бутун биз бош мақсадимиз — бозор иқтисодиётига асосланган эркин демократик жаияят қуришининг аниқ ва асосли дастурига етамиз.

Тараққий дастурига жуа ислохотлар кўчи-иқтисодий сийасат билан ўзвий ва ўйғун ҳўлатда, бокимча-босқич амалга оширишмоқда.

Солдароқ қилиб айтсак, ангича муаммолардан та биз иқтисодий сийасатлардан воя кечиб, ил-чи, сойбатдамлик билан ўтиб келмоқдамиз. Ислохотлар ислохотлар учун эмас, авваламбор, одамлар манфиятига ҳизмат қилиши керак.

Шак-шўба йўқки, шаклланаётган иқтисодий-сийосий ҳамда давлат тизими, бир томондан — ҳалқимизнинг қўп асрилик тарихи, маданияти, ананалари, шу билан бирга, жаҳоннинг энг илгир тажрибаларига таяниса, иккинчи томондан — мавжуд реал шарт-шароитлар, тарихий истиқ-болини назарда тутди. Тарихий истиқболимизни эса биз жаҳон ҳамжаиятида муносиб ўрин егал-лаш деб биламиз.

Президентимиз сессияда барчаннинг диққатини қўнғурилиш ва ҳўқуқий тартибни мустақамлаш масалаларига қаратиб, «Биз Конституцияга ҳамда маданиятга ва демократик жаиятга қабул қилинган қонунлар, аҳолий меъриларга риоя қилишга асосланган ҳўқуқий давлат қўрғамиз», деб таъкидлади.

Ҳўқуқий давлат қуришдан қўзланган мақсад, шу мамлакатда яшаётган ҳар бир инсоннинг — фуқаронинг ўзини шахс сифатида ҳис қилиши учун имконият яратилишидир. Ҳар бир шахс ўзининг фикри шу ямлақатда етиббора олиниши-га, унинг фикри маълум масалаларни ҳал қилиш муаммоларига ишонч ҳўс қилиш ҳўқуқий давлат яратилган имкониятлардан биридир.

Амалда оширилаётган иқтисодий ислохотлар, демократик жараёнлар анда ҳўқуқлаштиришга йўл очиб бериши сессияда алоҳида таъкидланди. Ўзбекистонда қисқа даврида қўла қиртилган ютуқлар билан бирга ҳўқирча ҳал қилинмаган еки ҳал қилиш қийин кечаётган масалалар ҳам мавжуд. Булар қаторида қонунларнинг бажарилиши маса-ласини қўратсин мумкин. Бу Республика Президенти ҳам таъминлаштираётган масалалар. Шунинг учун ҳам Олий Мажлисининг 1995 сессиясида юртбошимиз «Фуқаролари қўнғини писанд қил-майдиган давлат ҳўқуқий давлат бўла олмайдми», деб алоҳида таъкидлаб ўтди. Бу ҳам бўлса мамла-катимиз фуқароларининг ҳўқуқий онғини усти-риш, уларга ҳўқуқий ердан бериш масаласидир. Қўнғуларни фуқаролар томонидан бажарилиш маса-лаининг бир томони бўлса, иккинчи томони шун-даки, қўнғу ва қўнғуларнинг бажарилишини таъминлаш вазифаси юқланган кишиларнинг ўз-ларини қўнғуларга муносабатидир. Бу масалага ҳалқ депутатлари Самарқанд ва Қашқадар ви-лоятлари сессияларида ҳам алоҳида эътибор бе-рилди. У ерда қўнғу бузилишлар, ҳўқуқтартиб-босқисидати қамчиллиқлар рўй-рост очиб ташланди.

Собик Совет тузумида қўнғулар мансабдор ша-хслар томонидан тез-тез бузилиш оддий ҳўлат айланиб қолган эди. У даврда қўнғу эмас, партия органларининг қўратмалари ҳар қандай қўнғун-дан устун турар эди. Партия органлари раҳбарла-ри эса умуман қўнғини бажарилиш шарт эмас эди. Ҳатто қўнғини бузган амалдорлар жағора тортил-мас эди. Бутунги кунда эса бутунлай бошқача. Қўнғу — баргача баробар. Биз ҳўқуқий давлат қўрмоқчи эканмиз, бундай лозим ҳўлатларга мул-тоқ муросасиз бўлмоғимиз лозим. Қўнғу муқаддас нарасага айлангандагина мақсадга еришамиз. Бу-нинг учун давлат ҳизматлари ҳўқуқий мақомини тартибга солуви маҳсуе қўнғу ҳўқирги кунда зарур бўлиб қолганлигини ҳаётнинг ўзи қўрат-моқда.

Маълумки, ҳеч қандай мамлакатда демократик жараёнларни ташқаридан зурилик билан қиритиб бўлмайди. Шунингдек, демократияга тез кунда еки осонликча еришиб ҳам бўлмайди. Унга еришиб узоқ, машаққатли йўлни туғри танлаш билимла-дир. Биз бу борда ўзимизга ҳўс ва моё йўлни танлаб олдик. Демократиянинг энг катта ютуғи ва маҳсули ҳам мамлакатимизда инсоннинг яша-ш ҳўқуқи таъминланганлигидир.

• **«Адолат»га жавоб берадилар**

«БУ ИСРОФЧИЛИК ЭМАСМИ?»

(«Адолат» газетаси, 1995 йил, 7 декабрь, №36.)

Кейинги пайтда сотиб олинаётган дориаларнинг идишлари қайидагидек маҳсуе дориаларда қабул қилинмай қўйилгани, бу эътиборсизлик ва маъсулиятсизлик туғайди қатта исрофгарчи-ликка йў қўйишаётганлиги мажмур мақолада қўратиб ўтилган эди. Унга қўйидаги жавоб олинди.

Ўзбекистон Республикаси «Дориалар» Давлат ҳиссадор-лик уюшмаси» Бу исрофгарчи-лик эмасми? сарлавҳали мақо-лани муҳокама қилиди.

Дориалардан бўшган идиш-ларнинг ҳар бир тўманидаги маҳсуе белгиланган дориаларда аҳо-лидан қабул қилиш амалиёти 1980 йилда таъиқ этилган.

Бозор иқтисодиётига ўтиш

сайтириб юборди. Шу муноса-бат билан Тошкент шаҳри ва жойлардаги «Дориалар» дав-лат акционерлик бириламиси раҳбарияти дори таърилайдиган дориаларда аҳолидан до-ригидорлардан бўшган (қорва-лаб, қордамани, валокордин ва бошқа шунга ўхшаш қайта иш-латиб бўлмайдиган идишлардан ташқариларини) дори идиш-ларни қабул қилиш, назоратни қўнғутириш туғрисида қўратма берилди.

Ҳайрада РАХМАТУЛЛАЕВ, Ўзбекистон Республикаси «Дори-лар» давлат акцио-нерлик уюшмаси бошқаруви раиси.

«БИЗНЕС-ФОНД» КЎМАКЛАШАДИ

Бутун пойтахтимизнинг «Туркистон» маданият саройида йирик анжуман бўлиб ўтди. Уни республикада ягона ҳисобланган «Бизнес-Фонд» жамғармаси ташкил этган. Анжуманда чет эл фирмалари вакиллари, мамлакатимизнинг турли бурчакларида фаолият қўратётган қўшма ва кичик қорхоналарнинг раҳ-барлари, тижоратчилар, шаҳар ва туман ҳўқимлари қатнашди.

Тадбирдан қўзланган мақсад ишлаб чиқариш фаолиятларининг янги қирраларини очиб, кичик ва ўрта тадбиркорлик билан шугулланувчиларга ишларини ривожлантиришда, шериклар топишда қўмаклашиш ҳамда фаолиятларини моддий жиҳатдан қўлаб-қувватлашдир.

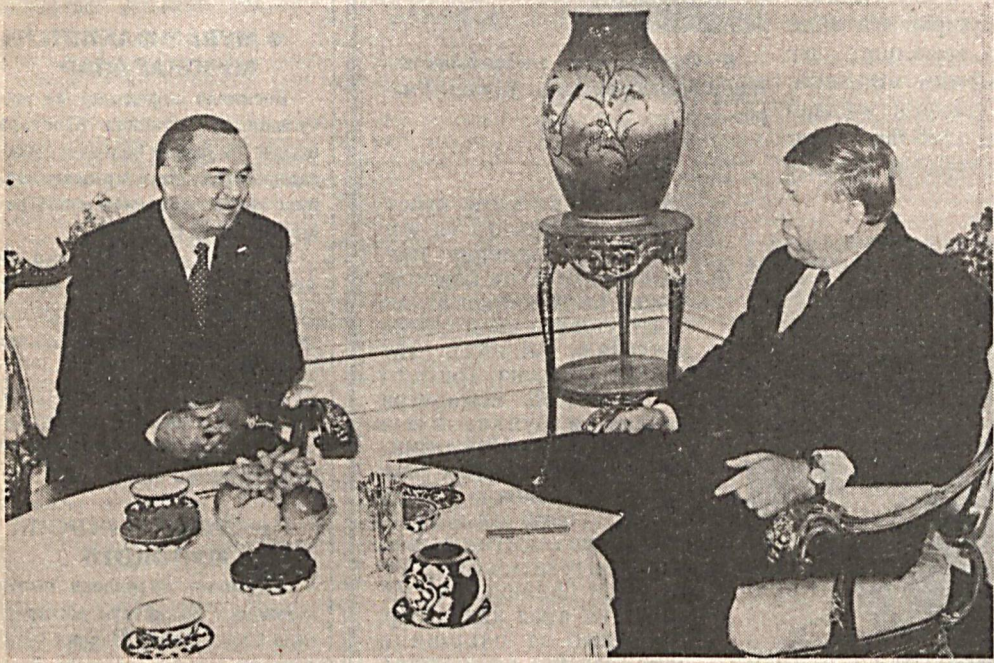
Шу мақсадда фаолиятини энг яхши йўлда қўйган, қўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариб катта фойда қўратган қорхоналар учун танлов эълон қилинган. Уларнинг маҳсулотлари қўр-ғазмаси ташкил этилади. Ҳўлбилар мувофиқ ҳўлда тақдирлана-ди.

«Бизнес-Фонд» жамғармасининг фаолияти фақат шу билан чегараланиб қолмайди — дейди «Бизнес-Фонд»нинг Аҳборот ва маркетинг тадқиқоти бокмармаси бошлиғи Мажили Аҳбаров. — У очик турлаган ҳиссадорлик жаияти бўлиб, ҳўсуйи тадбиркор-лар ва кичик бизнес соҳибларига имтиёзли кредитлар беради. Шу билан бирга инвестиция лойиҳаларини маблаг билан таъмин-лаб, уларнинг устав сармоаларига иштирок етади. Республика-нинг барча бурчакларида ҳўсуйи тадбиркорлик ва кичик биз-неснинг кенг ривожланишига қўмаклашиш, уларни ҳўриқ тех-нология билан таъминлаш, масалаҳат ва аҳборот, ҳўқуқий ҳиз-матларни йўлда қўйиш, кичик тижоратчилар, ҳўсуйи тадбир-корларнинг экспорт-импорт операцияларида қатнашишини кен-гайтириш, қишлоқ жойларда ишлаб чиқариш инфраструктура-сини шакллантиришга ердамлашиш «Бизнес-Фонд» фаолиятининг асосий йўналишларидандир.

Изобоскан туманидаги «Шарқ» илмий ишлаб чиқариш фир-маси шу аснода юзага келган, муассасалардан биридир. У респу-бликада ягона бўлиб, муассаса ва ташкилотларга, аҳолига ҳў-зирги замон компьютер техникаси, электр алоқа воситалари, аудио-видео апаратураларидан, ҳамда замонавий электроника асбў-ускуналаридан фойдаланиш, уларни таъмирлаш ишларини бажариш ҳамда ҳўжалик тармоқларини бошқарув тизимида-ги етакчи мутаҳассиларни компьютер техникасидан фойдала-нишга ўратиш мақсадида ташкил этилган. Ана шундай ишлар-ни йўлда қўйиш учун жамғарманинг Низомига қўра республика-миз вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистонда унинг бокмармаслари ташкил этилган. Фонддан қўмак олишни истаган тадбиркорлар-га ҳўсуйи ишлаб чиқарувчилар бу бокмармаларга мурожаат этишлари мумкин. Ундан керакли мақсадда моддий ердан олиш-ни истаган тадбиркор еки ҳўсуйи фирма сармоалий лойиҳа-нинг тижорат режаси ва молиявий аҳоли ҳўсуйидаги байк маълум-томаси билан охири баласе ҳасоботи ҳақидати маълумотни қўшмо топишларидадир. Шу билан бирга «Мала» сўтутга агентли-ги томонидан берилган қаролат ҳўжжати ҳам тақдим этилиши керак. Ҳўдлас, бизнес-фонд қўмагидан фойдаланганлар армонда қолшмайди.

Ислам АХАТОВ.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Суратда: қабул пайти.

Р. НУРИТДИНОВ олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримов 26 январь кунин Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг (ЕХХТ) алоқа бўйича Марказий Осиёдаги бюроси раҳбари Алоис Резникни қабул қилиди.

— Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташки-лотининг жаҳон ҳамжаияти ҳаётидаги ўрни ва обрўси тобора ошиб бормоқда, — дейди Президент Ислам Каримов. — Айниқса, ЕХХТ билан Марка-зий Осиё давлатлари, жузладан, Ўзбекистон ўрта-сидаги ҳамкорлик самарали бўлмоқда. ЕХХТ минг-тақавий бюросининг Тошкентда очилиши ҳам уш-бу нуфузли ташкилотнинг Ўзбекистонга бўлган ишончини намоён етди.

— Мамлакатимиз раҳбари ўтган 1995 йилда ЕХХТ билан минтақада, тигиллик ва барқарорлик-ни мустақамлаш, экология ва бошқа соҳаларда-

ги ҳамкорликда талай ютуқларга эришилганни қайд этиб, бунда Алоис Резник раҳбарлигидаги минтақавий бюронинг ҳиссаси катта бўлганини таъкидлади.

Алоис Резник ЕХХТ бундан буён ҳам Ўзе-бекистон билан турли йўналишлардаги алоқалар-ни мустақамлаш, халқаро ташкилотлар доира-сидаги ҳамкорлиқни кенгайтириш ниятида эканлини айтди.

Сўбат чоғида ўзаро алоқаларни янада рав-нақ топтириш, Тошкентда инсон ҳўқуқлари, тиг-ванликка қарши қўран қабир неча соҳалар-да ЕХХТ ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳамкорлигида турли халқаро семинарлар ўтказ-иш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов ишти-рок етди.

(ЎЗА).

БИЗГА ОЛАМ ХАВАС ҚИЛМАЖАК

Қашқадарё вилояти Фахрийлар кенгаши раиси, Олий Мажлис депутати Соиб Усмонов билан мулоқот

Соиб Усмонов 1927 йили Қашқадарё вилояти-нинг Ҳузор туманида туғилган. Ун тўрт ёшдан меҳнат фаолиятини бошлаган. Кўп йиллар даво-мида Ҳузор ҳамда Дехқонobod туманларида етак-чи лавозимларда хизмат қилди... Бир неча йилдан бери у Қашқадарё вилояти Фахрийлар кенгаши-нинг раиси. Ўзбекистон Республикаси Олий Маж-лиснинг депутати.

Вақт — учур от. У шодат билан ўтиб бормоқда. Ўзбекистоннинг мустақиллигини қўла қиритишга ҳам ҳадемай беш йил тўлади. Бу мўддат нисбатан ҳўчалка катта бўлмаса-да, лекин ортга бир назар ташлаб қўйиш, ўтган даврга, қилинган ишларга ҳўқимсиз баҳо бериш, бироз бўйса-да мулоҳаза юриштиш учун етарлидир.

Мамлакатимизда ўзбек халқи яхши билиб-таниган, эа фаровонлиги, Ватан раиқаи учун сидқид-диган, фидойиларга хизмат қилиб келаятган табарруқ кишилар жуада кўп. Кўп мулоҳазалардан сўнг, юртимиз отахонларидан бири — бели маҳкам боғлаб, халқи учун хизмат қилиб келаятган Соиб ака Усмонов билан сўрашганимиза чоғландик. У кишини таърифлаб ўтиришнинг ҳўжжати бўлмаса керак. Зеро, бу мўйбавар инсон ҳақида Президентимиз Ислам Каримов икки йил аввал Олий Кенгаши сессиясида бир оғиз гап билан яхши баҳо бериб қўйган: «Соибжон ака, мабодо менга ҳам бир кун келиб кесаклик гапшини сўриш насиб етса, Фахрийлар аъзоси қаторида Сизларнинг ёнигизда юришни бахт деб биламан!».

— Соиб ака, сиз «мустақамла-качилик» ва «мустақиллик» сўз-ларини қандай изоҳлайсиз? Биз-нингча, мустақиллик қандай тот-ли сўз? Мустақамлачилик-чи?... — Яншириб ўтиришнинг ҳў-жжати йўқ: Ўзбекистон аввал мустақамла эди. Луғатда айти-лишчида, мустақамла ҳўриқий давлат ҳўқилдорлигидан бўлган, сийосий ва иқтисодий мустақил-ликдан маҳрум этилган ва маҳ-суе режим асосида идора қили-надиган мамлакат еки худуд. Мустақиллик эса шундай сўз-лар билан таърифланиди: икхте-ри узилда бўлган, тоб, қарам бўлмаган мустақил давлат. Уз-ганидан ердасимиз еки раҳбар-лигимиз иш қила оладиган, ўзи-ча фикр юрти оладиган, яша-и оладиган давлат. Ана, қўрдин-гизим, мустақиллик нақадар ани?

Кўплар ҳали мустақиллик-нинг моҳиятини тушунамай, ҳа-мон довлдираб-содирлаб юриб-дилар. Бундай қиссаларининг маънавий ҳашқоқлигига ачина-сан, киши.

— Тарихда шахсининг роли, деган ибора бор. Шу нукта на-зардан олиб қарайдиган бўлсак, бизнинг буюқ истиклолимиз Президент Ислам Каримов номи билан қамбарчас боғлиқдир... — Бу — исбот талаб қилин-майдиган ҳақиқат. Меиниҳа, тақдирини, биз яшаётган дунё-нинг қандайдир ўзига ҳўс, езил-маган қўнғун-қўнғулардан бўлса керак. У вақти-кунин, ўз маври-ди етганида ҳар бир элнинг бошига ақли, заковатли, ту-ри ва ерут йўлда бошлайдиган бир сардорин ато етarkan. Ях-ши билинсалар, қачонлардир тақдир турк халқининг бошига Қамол Отатуркин, ҳинд халқи-га Жавахарлаб Неруни иноят қилган эди. Ўз халқининг бу

фидойилари Туркияни ва Хинд-листонни озодликка олиб чиқиди-лар.

Мен ешм етмишга бориб қол-ган ешм. Ҳамма нарсам, об-руйим узимга етарли. Фақат мен отафримидада бўлиб етаётган нарсаларга ҳўқимсиз баҳо беришни истайман. Ўз мулоҳазаларимни фақатлар билан исботлашга ўри-ниб қўраман.

Уларнингиз ўша ташвишли кўнғуларни яхши еслайсиз: муста-қиллигимиз қўла қиритилган илк дафталарда Президентимиз «Мен ортимдаги ҳамма кўпирклирини еқиб келганман, энди ортга қайтиш йўқ», — дея неча бор тақ-рорлади. Дарҳақиқат, СССР маж-жула пайтда биринчи бўлиб, да-диллик билан Ўзбекистонда Пре-зидентлик бокпарувинин жорий этиш, сўнгра эса, қўп ўтмай, рес-публиканинг мустақиллигини бу-тун жаҳонга билдириш учун жу-да катта ватанпарварлик, фидойи-лик, матонат ва жасорат талаб қи-линалди. Бизда бунинг улдасидан қиқилди.

— Халқ депутатлари Қашқадарё вилоят Кенгашининг сўнги сес-сиясида Президентимиз: «Қашқа-дарёни фарзандлик меҳри билан яхши қўраман...», дедилар...

— У кишини Қашқадарёда ви-лоят партия комитетининг бирин-чи котиби бўлиб иш бошлаган пайтида ваият жуа мураккаб эди. Бир нарсани унутманг: 500 нафарга яқин ҳўжалик раҳбарла-ридан деярли 400 кишини ҳўбста олиналди. Тўғри, беайблари ҳам оз эмасди. Уларнинг қўлаб бо-ла-качалари бокўчисииз қолганди.

Қўл-еюмизки боғланганлиги шу даражага бориб етдики, евуз Тельман Глийн вилоят партия ко-митетининг биринчи котиби Нор-музин Туроповни уқламай-нетмай унинг ишхонасида сўроқ қилган эди.

фарзандидан бошқа ким ҳам ях-шроқ билди, юрғатидан англаб етдики? Ким ҳам тушуналди?

— Сиз қўнғу қўрган одамси-зи. Кейинги пайтда қўнғулигиз тўл-ган ишлардан бирор мисол кел-тирсангиз...

юни 1700 рублга сотиб олиш-
га мажбур.

Шарқий мучал

СИЧҚОН ЙИЛИ

Ушбу мучалда тутилганлар ташқи киефасидан экмили, жозибдор, собитқалам, меҳнатсевардир. Бир қарашда хотиржам ва бо-сик куринишса-да, бунга ишонамслик керак, чун-ки улар асабиётлу тажовузорликларини яши-риб туришади. Уларнинг тажонлиги, жонсара-клиги, қизикқонлигини билиш учун олисан ту-риб мулоқотда бўлишнинг ўзи қийофдир. Бу йил-да тутилганлар тежамкор, бойлик йиғишга их-лосманддир. Тежамкорликларини фақат бирор нарсасида ишқибозлик еки буюк муҳаббатига ед-дан кутарилиш мумкин. Баъзи бирларига очкуз-лик ҳам хос. Узлари ёқтирган одамларигагина қу-ларни очик. Улар жанжалкаш, шу билан бирга турли-туман тартибсизлик ва тус-гуполон чиқи-шга сабаби бўлишади. Чақма-чақарликни хуш куришади, филску-фужурдан ҳазар қилишмайди, шу боис ҳақиқий дустларидан кура таниш-би-лишлари қуш. Ҳеч қачон ҳеч кимга ишонми-ши мумкин.

Эртак айтинг, бувижон,
Сузланг «Ерил тош»лардан.

Юртин севган Тумарис,
Зухра — қалам қошлардан.

Сузланг Ойбарчинлардан
Биз тинглайлик мириқиб

Гуругли, Алпомишлар,
Кетмасин эсдан чиқиб...
Содиқ МАҲКАМОВ
сурат-лавҳаси.

СУРАНГ, ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Кандай ҳолларда турар жойини алмаштиришга йўл қўйилмайди.

К. АЗИМОВ,
Урганч шаҳри.

Кандай ҳолларда турар жойини алмаштиришга йўл қўйил-маслик тартиби «Ўзбекистон Республикаси коммунал уй-жой фонди тўғрисида Низом»нинг VII боб, 36-моддасида белги-ланган. Бунга биноан қуйидаги ҳолларда:

- агар ижарага олувчи у эгаллаб турган турар жойини ижарага олиш ҳақидаги шартномани бекор қилиш ёки ўз-гартариш тўғрисида даъво қўзғатган бўлса;
- агар алмаштириш қайқовчилик кўринишида ёки сохта тусда бўлса;
- агар алмаштириладиган турар жойлардан бири комму-нал уй-жой фондига қарашли уйда эмас, балки бошқа ҳар қандай уй-жой фонди (кооператив идораларга қарашли, шах-сий ва бошқалар)га қарашли бўлса;
- агар уй қулаб тушад деб турган ёки бузиб ташланиши лозим бўлса, яъни авария ҳолатида, унда бундан кейин нор-мал яшаш учун яроқсиз бўлса турар жойини алмаштиришга йўл қўйилмайди.

Гўдак болалар боғчасида жароҳатланган бўлса, боғ-ча маъмурияти жазоланадими?

М. МАЖИДОВА,
Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 499-моддасига мувофиқ «15 ёшга тулмаган ва иш ҳақи олмайди-ган фуқаро соғлиғига шикаст етказилгани ҳолда, зарар учун жавобгар бўлган ташкилот ёки фуқаро жабрланувчининг соғ-лиғига шикаст етказиши билан боғлиқ бўлган жаражат-ларни тўлаши лозим».

Давлат идораларидаги жуда қимматли бўлган буюм табиий офат тўғрисида зарарланса ёки бутунлай яроқ-сиз ҳолга тушса жавобгар киши зиммасидан ундири-ладими?

Ф. САЛОМОВА,
Гулистон шаҳри.

Давлат идораларидаги жуда қимматли бўлган буюм та-биий офат тўғрисида зарарланса ёки бутунлай яроқсиз ҳолга тушса жавобгар киши зиммасидан ундирилиши. Агар та-биий офат шартидан фойдаланиб қасддан эъён етказил-ган бўлса, Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг тегишли моддаларига мувофиқ жавобгарликка тортилади.

Жавобларни Адлия вазирлиги иқтисодий ислоҳот бўйича қонунчилик ва меъёрий ҳужжатлар лойиҳа-ларини тайёрлаш ва ҳуқуқий экспертиза қилиш бошкар-маси бош маслаҳатчиси, 2-даражали юрист Ақром УСМОНОВ тайёрлади.

Биласизми?

КИМНИНГ КЎЗИ ЎТКИР?

Аёлларнинг кўзи эркаклар эътибор бермайдиган кўн нарсалар-ни, айтилиқ, хозиргина қуришган дугонасининг қўйлак бичими ёки сочи қандай турмакланганини хотирасида яхши сақлаб қола олади. Лекин эркаклар ва аёллар қуришда объектив фарқ ҳам бор. Масалан, аёлларнинг кўзи хотираси кучли бўлиб, у курган нарсаси-ни узоқ вақтга қадар унутмайди.

Аёллар эркакларга нисбатан ерқин нурга ҳам чидамли, ярим қоронгула ҳам бемалол куравадир. Улар бу ҳусусиятларга қуш асприк эволюцион ривожланиш давомида эришган бўлсалар ажаб эмас, чунки болаларнинг юриш-туришига асосан аёллар кўз-қулоқ бўлишадилар!

ЯХШИ ХОТИРА

Аёллар уз турмушларида бўлган воқеа-ҳодисаларни, тантанали кўнларини хотирала жуда яхши сақлашади. Улар ниҳодан утган йил ва кўнларини, болаларининг қайси йил ва қайси кўнда тутил-ганини, тўй утказган пайтларини яхши эслаб қолишади. Бу ҳам аёл-ларнинг ниҳоятда болақонлигидан, оиласига меҳр-муҳаббатидан да-лолат беради.

Ранг-баранг олам

ҚЎЙ ЮРАКЛИ ОДАМ

Америкалик Эндриу Гоффта янги юрак утказил-ганда у 25 ёшда эди. Яна қанақа юрак деги? — Қўй юраги. Мана 43 йилдирки у ана шу юрак билан яшаб юрибди. Бу гаройиб амалиёт-ни 1952 йил 6 июлда жи-тойлик кардиолог Ю Хси-нонг бажарган эди.

Бошқа бир америкалик Жон Кретчер ҳам юраги яроқсизлигидан азоб чекар-ди. Унга ҳам янги юрак ку-чириб утказишмоқчи эди. Лекин ҳа деганда янги юрак топилавермади. У узоқ кут-ди. Ниҳоят, унга урнатил-диган юрак топилиганини эшитиб шундай севиндики, уша заҳоти жон берди.

КИММАТГА ТУШГАН ТОБЛАНИШ

Мексикадаги Аляне Ма-рия черковининг олтига ро-ҳибаси ишдан ҳайлалди. Не-га дейсизми? Нега бўларди. Офтобнинг заррин нурлари-дан завқланган роҳибалар черков ҳодисидати қукалам-зорга енбошлаб оёқларини қуешга туттишган экан. Бу-ни курган епископ Энрикес Сокерес уларни беҳаёликда айб-лаб, ишдан бўшатди.

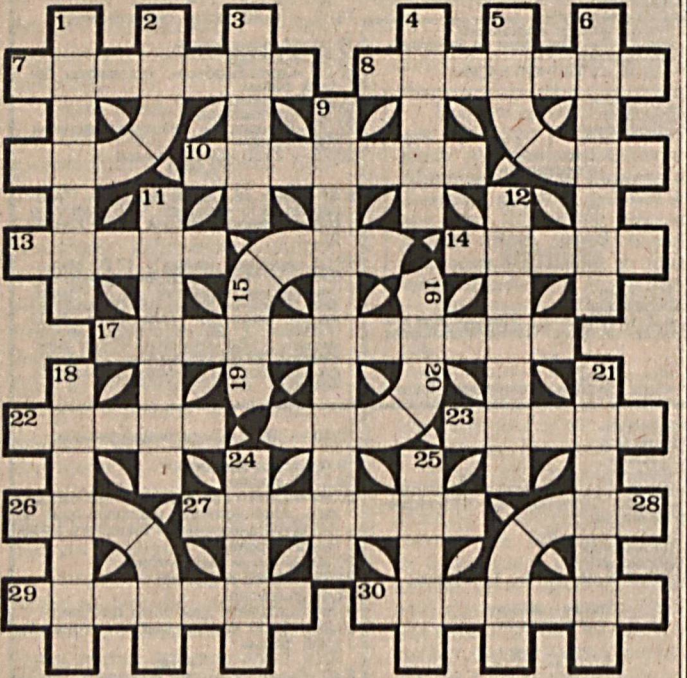
ТОПКИРЛИК МАШКИ

ЭНИГА: 7. Бўқоро ниятидаги қончилар шаҳри. 8. Мусавирлик саяхати ҳосаси. 10. Суқулик ёки соңилуван аёллар оғирлиги ёки ҳажоми автоматик улаб, уларни қалқоқлашдан қуришма. 13. Ун ички буржинги бири. 14. Миррхн сайерасини урганиш мақсидида уч-рилган фазовий кема. 17. Милитарини умумжаҳон билити. 22. Автомобиллар пойиси. 23. Бирор асарини бошланғич қисми. 27. Биргаликда машулотлар утказиш мақсидида тузилган гуруҳ. 29. Баъзи хорижий давлатларда назорат ташкилоти. 30. Озарбайжон мумтоз шои-ри.

БҒИНА: 1. Чўл жонивори, қалтасакларнинг йирик тури. 3. Майда оқиб баргли севойи ўт. 4. Ишлаб чиқариш корхонаси. 6. Сахро ва атирларга тарқатган бир йиллик пиех. 9. Ўзбек мумтоз адиби Гула-нийнинг машҳур асари. 11. Шаҳарнинг маълум ҳудудий қисми. 12. Мангиллоқ ярим оролдаги тўби шўрроқ энг чўқур ботиқ. 18. «Утган кўнлар» фильмида Юсуфбек ҳожи сиймосини тавалланганган танқити санъаткор. 21. Харф терийш машинаси. 24. Қорақизли тўсли от зоти. 21. Довроқ мард.

БҒЛАР БҒИНА: 2. Ўзбек мумтоз шоири, «Осуф ва Зулайхо» достони муаллифи. 5. Баҳодир, қудратли. 15. Дунёга машҳур эстрада ансамбли. 16. Рангли металл. 19. Энг улут зот. 20. Вақт учлови бирли-ги. 26. Дурдоголикда бўюни сайқаллашда ишлатиладиган ашё. 28. Ўзбекистон жанубидаги тоғ.

Тузуви Ф. ОРИПОВ.

УТГАН СОНДАГИ МАШҚНИ ЖАВОБЛАРИ

ЭНИГА: 1. Сум. 3. Опа. 5. Ҳақ. 7. Боғ. 9. Асп. 11. Тил. 19. Имзо. 20. Ишчи. 21. Уктам. 22. Суз.

БҒИНА: 1. Сотуғий. 2. Муминов. 3. Оқибат. 4. Аллома. 5. Ҳу-моюн. 6. «Қуръон». 7. Бирлик. 8. Райрат. 9. «Алломиш». 10. Руда-қий. 12. Нисоф. 13. Тузуқ. 14. Ақиқа. 15. Номус. 16. Намоз. 17. Қалд. 18. Турон. 23. Пармон.

Муаммонома очкич 5. 1. Шод. 2. Жанг. 3. Судқ. 4. Эл. 5. Бил. бул.

Ҳикмат: Адлу эҳсон билан жаҳон гулшани обод бўлади.

СПОРТ

ФУТБОЛ ТИЗИМИ ЮКСАЛИШДА

Утган ҳафтада мамлакатимиз спортда бир қанча тарихий воқеалар содир бўлди. Вазирлар Маҳкамаси «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди. Шу муносабат билан соҳада кўни Республика Футбол федерациясида матбуот конференцияси ўтказилди. Федерация президенти, ички ишлар вазирлиги Зокир Алматов учрашувни очар экан, футбол тўғрисида Хамдаулик мамлакатларининг ҳали ҳеч биринда қандай қарор қабул қилинмаганини эътибор этди ва унинг аҳамияти бекиёслигини таъкидлади.

Журналистлар билан учрашув-да, шунингдек, қарорга мувофиқ спорт ташкилотларининг, болалар куртлари ўқитувчиларининг, юрба-байларнинг иш ҳақи қайтадан кў-риб чиқилганлиги ҳамда Вазир-лар Маҳкамаси қарорининг мува-фақиятига ижросини таъминлаш мақсидида Футбол федерацияси ре-спублика жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси ҳамкорлида тадбир-лар дастури ишлаб чиқилганиги маълум қилинди.

Утган ҳафтаинг спортнинг ҳа-диди мумоин воқеаларидан яна би-ри мустақил Республиканинг 1-Спар-такиадасида мусобақаларнинг бошланиши бўлди. Юртимизда би-ринчи марта утказилга бошланган ушбу Спартакиада мусобақалари дастуридан спортнинг 27 тури урин олган. Бутун йил бўли давом эт-диган бу мусобақалар республика-мизнинг барча буржакларига спорт байрами қалдирғочларни сифати-да кириб боради. Спартакиада утказ-илшдан бош мақсад аҳолини спор-тта кенг микдосда жалб қилиш ва улар орасидан мамлакат шарафини халқаро мусобақаларда ҳимоя қиладиган истеъодларини саралаб олиш қўзда тутилган.

Спартакиада мусобақаларини биринчи бўлиб «Чарм қўқоқ» ус-таларини бошлаб беришди. Чир-қанда утказилган ринг жангларидан юртимизнинг деярли барча кучли бо-кевчилари қатнашди. Уз вакил то-фалари бўйича Алишер Раҳимов, Риф-хат Ғафилев, Шавкат Абдуқодиров, Дилшод Каримов, Муҳаммадқолир Абдуллаев, Илҳом Давербоев, Нар-мон Отаев, Икром Бердиев, Темур Ибрагимов, Уткирбек Қайдаров, Ру-слан Чагаев ва Жамол Сайфудлаев ре-спублика 1-Спартакиадасининг чем-пионлари бўлишди.

«Чарм қўқоқ» мусуллари учун яна бир қўвонғич хабар шундаки, уш-бу мусобақа олдидан икки боксчиимиз — Улутбек Ибрагимов ва Карим Ту-лаганов Филиппинда утказилган хал-қаро турнирдан соғирдор (биринчи-си «Олтин», иккинчиси «Кумуш» ме-дал) бўлиб қайтишди. Энди бу бокс-чиларимиз ҳам Руслан Чагаев, Нар-имон Отаев, Дилшод Ероқов ва Му-хаммадқолир Абдуллаев билан бир қа-торда келувчи йили Атиагада утказ-иладиган Олимпиада уйинларидан қат-нашши ҳуқуқига эга бўлишди.

Футболсеварларимизнинг эъти-бори эса айни кўнларда Москвага қаратилган. У ерда «Нефчи» жа-момаси «Хамдаулик мамлакатлари чемпионлиги қўботи» мусобақаси-да юртимиз футбол шарафини ҳи-мо қилипти. Кеча жамоамиз Ки-шпеннинг «Зимбру» жамоасига қаршн майдонга чиқди. Ушбу му-собақа 3 февраль кўни илҳосида етди.

«Пахтакор» марказий стадиони-да эса биринчи наббат таломлари ишлари қизиган давом этапти. «Уз-максуссуларенка» трести курунчи-лари майдонда дастлабки ишларни илҳосида етказишди. 8250 кв.метр кен-ши, 4560 куб.метр тўпрок қазиб олиш ишлари бажарилиш ҳамда дренажлаш ишлари тута-тилиб, яшил майдон урнида пайло бўлган «бассейн» қайтадан шалап, кум, тўпрок билан тўлдирилди! Бун-дай ишларни амалга оширишдан мақсад майдонни жаҳон талабалари-га жаҳо берадиган ҳолатга келти-риш ҳамда иситиш ва автоматик тарзда суторни мосламаларини ур-натилдир. Энгилшчи Германия на-ири «Штроба» фирмаси бу ерда хал-қаро майдонга узини оқлаган майса урути ва керакли утгитларни солиш ишларни бошлапти. Апрель ойига қадар «Пахтакор» стадионининг футбол майдони тезосилиги жаҳа-тидан жаҳон талабаларига жаҳо бе-радиган даражада бўлиши керак. Бўшай ишларга республикамизни-нг яна 13 та стадионидан киришмоқ-да. Буларнинг ҳаммаси юрти-мизда спортнинг ривожланишига эътиборнинг қуайтирилмаганидан, юксалиш сари бўлиши учун шарт-шартларга яратилмаганидан да-лолат беради.

Расул ЖУМАЕВ.

Суратда: Ўзбекистон бокс федерацияси раисининг ўринбо-сари С. Тахтин Республика 1-Спартакиадасининг чемпиони Руслан Чагаевга соғирн топишмоқда.

Алишер РИСКИБЕВ (Ўза) олган сурат.

АДОЛАТ

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ.

Тахир хайъати: Анвар ЖҲРАБОВ, Абдували ГУЛОММАХМУДОВ, Акмал КОСИМОВ, Абдурафиқ АҲАДОВ, Алижон ЮСУПОВ, Баҳодир УМИРЗОҚОВ, Жўра ЙЎЛДОШЕВ, Мумижон КИРҒИЗБОВ, Мукаррамхон АЗИМОВА, Намиддин КОМИЛОВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ (масъул котиб), Турғунбой МАДИЕРОВ, Тўхтамурод ЖҲРАЕВ, Улутбек ДОНИЕРОВ, Файиз ШОХИСМОИЛ (бош муҳаррир ўринбосари), Чоржау АБДИРОВ, Шўхрат АЛИМАТОВ.

Телефонлар:

Қабулхона — 33-41-89, 36-55-70
Коттебля — 36-57-93
Бўлимлар — 36-56-71
Реклама ва эълонлар — 36-58-44.

Навбатчи муҳаррир — К.СОБИРОВ. Навбатчи — Х.КОДИРОВ.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140. Газета офсет усулида, А-2 форматда чоп этилди. Буюртма Г. — 044

МАЊИЛИМИЗ: 700000, Тошкент-151 Матбуотчлар кўчаси 19.